

Colloquium Marulianum XXXV.

Split, 23–24. travnja 2025.

U sklopu manifestacije Marulićevih dana i ove je godine u *najlipšem gradu na svitu* Književni krug Split – *Marulianum* organizirao znanstveni skup *Colloquium Marulianum*. Ovaj međunarodni skup okupio je predavače diljem Europe kako bi održali izlaganja u čast oca hrvatske književnosti, kao i o temama iz razdoblja humanizma i renesanse. Ovogodišnji XXXV. skup održan je 23. i 24. travnja, a sudjelovalo je ukupno trinaest izlagača. Osim izlaganja bila su priređena i predstavljana knjiga te 14. kroatistička i 16. latinistička tekstološka radionica.

Prvu je sesiju otvorio **Neven Jovanović** izlaganjem na temu jednog od najstarijih prijepisa Marulićeva djela *Regnum Croatiae atque Dalmatiae gesta*. Za taj je prijepis zaslužan treviški notar Giovanni Antonio Oliva. Riječ je o najstarijem datiranom prijepisu *Regnum gesta* koji je bio previđen prilikom priređivanja Marulićevih *Opera omnia*. Iz tog je razloga ovo izlaganje svojevrsni Jovanovićev *addendum*. Zatim je **Aleksander Sroczyński** održao izlaganje u kojemu je suprotstavio asirsku i židovsku govornu kulturu u *Juditi*. Predložio je i da ep sadrži metaretorička svojstva tako da lik Judite utjelovljuje idealnoga govornika, a pohvale njezine rječitosti neizravne su pohvale Marulićeve spisateljske vještine. Sljedeća se **Anđela Milinović Hrga** zapitala koliko danas razumijemo leksik *Judite*. U svojem je preliminarnom istraživanju zaključila da je više od polovice leksema i dalje prisutno u suvremenom hrvatskom standardnom jeziku, premda je dobar dio njih s vremenom promijenio značenje i učestalost. Za kraj prve sesije **Josip Vučković** izlagao je o stihovima u prozimetarskoj raspravi *Početak od vsake kriposti, milosti i duševnoga utišenja* iz rukopisa NSK R3662. Istaknuo je da su u raspravu umetnute dvije pjesme pisane u dvanaestercima od kojih je jedna dubrovačkog, a druga dalmatinskoga porijekla.

Druga sesija započela je izlaganjem **Leona Cvitića** o autografima Feliksa Petančića pri čemu je utvrdio njegove dosad poznate, reevaluirao sporne te predložio i kodikološko-paleografskom analizom dokazao novu rukopisnu građu kao Petančićev autograf. **Borna Treska** upotpunio je biografiju dubrovačkog pjesnika Dinka Ranjine, istaknuvši osobito njegovu umreženost u talijanskim pjesničkim krugovima. Posebno je izdvojio Ranjinine talijanske sonete kao nova arhivska otkrića. **Francisco Javier Juez Gálvez** govorio je o neočekivanoj činjenici da se španjolski barokni književnik Francisco de Quevedo y Villegas referirao na djelo Bartola Jurjevića (Đurđevića). **Tomislav Bogdan**, čije je kritičko izdanje Mršićeve zbirke *Sloge ljubvene* također predstavljeno na ovogodišnjim Marulićevim danima, svojim je izlaganjem ukazao na postojanje rukopisa

Mršićeve druge zbirke *Mantinjade* i na razlike između ta dva djela. **Petr Stehlík** razmatrao je različita shvaćanja književne baštine pri formiranju južnoslavenskog identiteta i ideologije te gdje se u tome svemu uklapa dubrovačko-dalmatinska renesansna književnost.

Drugi dan sastojao se od samo jedne sesije koju je otvorio **Luka Špoljarić** izlaganjem o čestitarskom govoru upućenom novoizabranom mletačkom duždu – najstarijem hrvatskom humanističkom govoru koji je održao anonimni poslanik Ivana Frankapana Krčkog. **Vlado Rezar** zatim je izlagao o drugom govoru Franje Frankapana izvedenom pred regensburgskim saborom. Zaključio je da govor vjerojatno Frankapan nije napisao samostalno, nego po uzoru na raniji govor Franje Trankvila Andreisa. **Péter Kasza** u svojem izlaganju razmatrao je odnos između Antuna Vrančića i Wolfganga Laziusa ističući da je bečki povjesničar poznavao i koristio Vrančićev tekst o događajima iz 1551. Posljednje je izlaganje održao **Adam Petrović** na temu pisama prijateljske korespondencije između Antuna Vrančića i Franje Trankvila Andreisa. Putem pisama može se utvrditi proširenost Trankvilove biografije Ludovica Grittija.

U popodnevnim satima održavale su se tekstološke radionice za studente hrvatskog i latinskog jezika. Studenti iz Rijeke, Splita, Zadra i Zagreba sudjelovali su pod vodstvom **Sanje Vulić** na 14. kroatističkoj tekstološkoj radionici „*Libro drugo*” *Marulićeve Judite u kontekstu jezične sadašnjosti*. Istovremeno se odvijala i 16. latinistička tekstološka radionica na temu neobjavljenog pisma Frana Trankvila Andreisa. Ondje su se studenti iz Splita i Zagreba pod vodstvom **Nives Pantar** i **Luke Šopa** okušali u transkripciji i istovremenom prevođenju šesnaestostoljetnog rukopisa hrvatskog diplomata.

Skup je svečano zatvorio Neven Jovanović zahvalivši se izlagačima, profesoricama i profesorima, kao i svima prisutnima. Manifestacije kao što je ova proširuju znanja o često zanemarenom aspektu latinskog jezika i njegovom značaju u razdoblju ponovnog rođenja znanosti i umjetnosti.

Genevieve Elise Pavić, Lara Pipinić, Ana Rakitić